

PDFlib PLOP: PDF Linearization, Optimization, Privacy

**Page inserted by evaluation version
www.pdflib.com – sales@pdflib.com**

Maanteed veel kahel aastal lisaraha

...nt, milleks Setomaa vallad said tänava täiendavalt igäüks 2,5 mln krooni lisaraha.

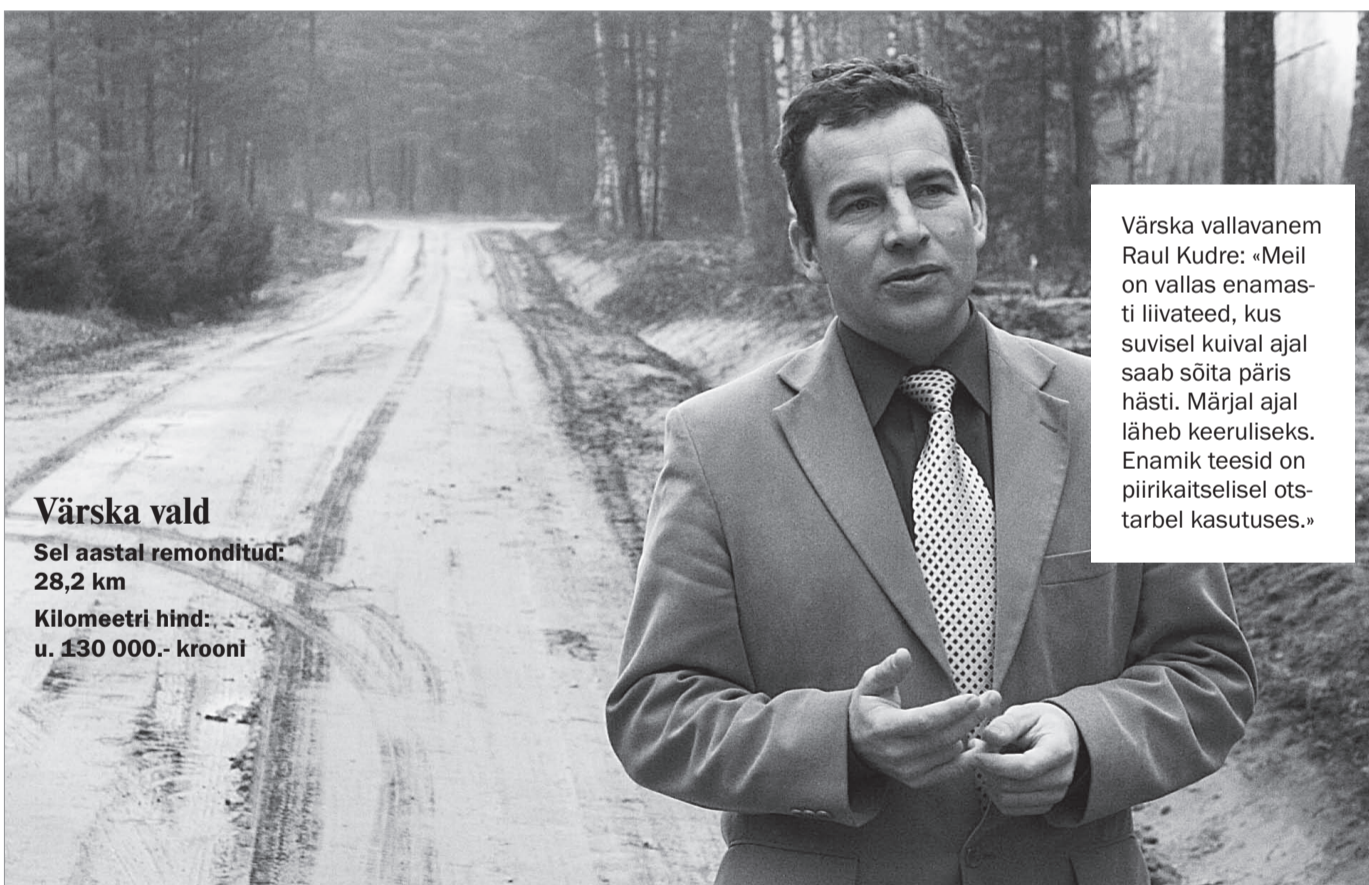

Meremäe vald

Sel aastal remonditud: 17,48 km

Kilomeetri hind: u. 228 000.- krooni

Meremäe vallavanem Peeter Sibul: «Üks ilmekamaid näiteid oli Võmmorski lähedane teelõik, kus tee läks täpselt piiri kohal, mis on Schengeni nõuetega täiesti vastuolus. Nende järgi peab piirist jääma vähemalt 10-meetrine riba. Kui järgneval kahel aastal samas tempos rahastus jätkuks, saaksime vallateed üldiselt korda.»

Väraska vald

Sel aastal remonditud: 28,2 km

Kilomeetri hind: u. 130 000.- krooni

Väraska vallavanem Raul Kudre: «Meil on vallas enamasti liivateed, kus suvisel kuival ajal saab sõita päris hästi. Märjal ajal läheb keeruliseks. Enamik teesid on piirikaitselisel otsustarbel kasutuses.»

Kohalike teede osas alustatu tuleb kindlasti lõpule viia

Mis on saanud riiklikust teehoiukavast, mis puudutab nüüd riigimaanteed mustkatte alla viimist?

Kõik need teed, mis Võmmorski ja Koidula piirjaama ümbruses on plaanis olnud, pole sealt kuhugi kadunud. Neid on omajagu ka juba tehtud. Järgmise aasta teehoiukavas on ka mitmed asjad sees.

Kui me räägime veel lisavõimalustest, siis on ka mitmeid variante koostööd kohaliku teedevalitsusega. Näiteks Tartu-Räpina-Väraska maantee remondi ajal ülesõetava vana mustkatte abil on

võimalik tunduvalt parandada kohalike teede olukorda. Seda võimalust on kasutatud üle Eesti. Kus suuremad teede ehitused, nagu Räpina kandis praegu, siis seal saab kindlasti sellist võimalust kasutada.

Setomaa piirkonna osas me pole plaanidest midagi maha tõmmanud, seda võin kinnitada.

Nii et suured teetööd pole vaid eelmise aasta majanduskasvu järellainetus?

Ma julgen öelda, et see kant on saanud kõik vajalikud ob-

jektid ja need tuleb ära teha. See puudutab ka riigimaanteed.

Järgmise aasta investeringuid tuleb veel üle vaadata. Kui Koidula jaam käima läheb, siis oleneb, milliseks kujuneb selle kasutamise intensiivsus. Ma mõtlen transportisõlmena. Ja millised teed vajavad sellest lähtuvalt järeldamist.

Juba täna kõlasid mõtted, kas kaubaautodel on mõistlikum sõita ida või põhja suunas. Kuidas teha nii, et kõik ümberkaudsed teed toetavad seda suurt objekti. Me ei tohi

sattuda olukorda, kus transport hakkab liikuma nendel teedel, mis pole selleks mõeldud. Tekivad mingid pudelikaelad ja sarnased probleemid. Aga need küsimused võivad kerkida alles aasta 2011 ja pärast seda.

Kui maailmas just midagi erakordset ei juhtu, siis on Koidula piirjaam juba selline infrastruktuuri objekt, mis ise loob uusi võimalusi.

Täna keegi ei oska veel ette näha, kui intensiivseks see kasutus kujuneb ja mis kaubavood täpselt hakkavad liikuma. (SM)

KONGRESSI OTSUSÕ

Seto keelest, kultuurist, haridusõst ja noorist

Jo 100 aastakka om seto keeleh pant kirja juttõ ja sõnumit ja ant vällä raamatitki'. A tuud kõkkõ om olnu' veiga veid' o' ja harva. Kiil om püsümä jäänü' õnnõ Setomaal ja suulitsõh kõnõh. Õga väiko, riigimeediah mittekostva keele alalhotmisõs om vaia meetmit.

Kõgõpäält om vaia:

✘ tetä' setomaalasi siäh küsütõ, õt midä tulõssi' tetä' uma keele parebast levikus ja alalhotmisõs.

✘ tagasi tuvva' umal aol Kagu-Eestih eetrih olnu' Setomaatunni raadiosaatõ.

✘ huvtaividõ õppõmaterjalõ koostaminõ Setomaa kuulõ jaos ja nuidõ perrä oppaminõ koolõh.

✘ riiklikku toetust setokeelitsidõ trükiste koostamisõ jaos.

KULTUURIST

Setokõisi kultuurieloh om viimätsel aol olnu' tähtsä aig — seto leelo om esitet UNESCO inemiste vaimsõ kultuuriperimüse esindüse nimekirja ja tuu taotlusfail om Pariisih hüäs kitet ja rohkõp pia-i midägi muutmagi'. Edesi andas taotlus valitusõvahelitsõ komitee puult moodustõt komisjonilõ.

Nii setokõisilõ hinele ku Eesti riigilõ pand UNESCO-puulnõ tähelepanu suurõba' kohustusõ, õt edespidi nii seto leelo ku kultuuriga tõsitsõbalt tegeldäsi'. Mi ülesannõh om tiidligult ja tiadusligubalt umma esivanõbidõ kultuuriga tegeldä', õt kultuur olõs elojovvulinõ.

Oppajidõ tähtsüs om lännü' tähtsõbast ka seto pärimõskultuuri ja keele oppamisõ man. Tuuperäst tulõ naada kooltamma oppajit, õt nä jövvasi' ja mõistasi' latsi parebahe tuuh tsihih opada'.

Tii ettepanõki luvva' Seto Oppajidõ Seminar. Seto Oppajidõ Seminar veesi' edesi Johannes Käisi asutõt ja juhiti Võru Õpetajate Seminari (1921-1930) traditsioonõ ja võisi' tulõviguh olla' Talina Ülikooli kolledž. Ülikooli rektor professor Rein Raud ja Kasvatustiidüste Instituudi algõpõtusõ osakonna juhataja professor Leida Talts olliq valm's s' ood teemat edesi arotamma. Umme tiidmistõga om valm's appi tulõma ka Rootsi Linkõpingu Ülikooli ma toimiv Rootsi riiklik Väläh-oppamisõ Keskus. Talina Ülikooli Rakvere Kolledži kõrval võisi' Seto Oppajidõ Semiarist saia' loodusõst, kultuuritraditsioonõst ja maaelost lähtüv välähoppamisõ oppajidõkoolitusõlõ pühendünü' Lõunõ-Eesti korgkuul.

Seto kultuuri edesist arõngus kuts IX Seto Kongress üles toetamma kõiki Setomaa latsiuritüisi, leelokoorõ, seto keeleh tiatri tegemist, Setomaa Suvõülikooli tegemiisi, Anne Vabarna nimelitsõ preemia jakkuvat välläandmist ja kõiki Setomaa muusiummõ.

IX Seto Kongress kuts üles asutamma õkka Seto valda umakultuuri preemia ja taotlõma riiklikkõ elotüüpreemijidõ andmist seto leelo ja seto kultuuri eloh hoitvilõ ja edesi viivilõ inemistõlõ.

NOORIST

Elosuuna' saava' algusõ latsõpõlvõst. Tuuperäst om veiga tähtsä õgapäävõtselt hoita seto kiilt ja kultuuri nii latsi lähkoh, ku viil saat.

Pia kümme aastakka tagasi luut' Seto kongress, õt Eesti riik hoit alal väigokõsõ' kooli'. A lats nii, õt kõik lootusõ' tull' maaha matta' Mats' urih, Luhamaal ja Obinitsah. Seto keeleh opata-ai' ka' ütehki viil alalõ jäänü' koolih.

Pöördumine Eesti Vabariigi Riigikogu poole

IX Seto Kongress, lähtüdes III Seto Kongressi (9. oktoobril 1993), IV Seto Kongressi (9. oktoobril 1996), V Seto Kongressi (9. oktoobril 1999),

VI Seto Kongressi (9. oktoobril 2002) avaldustest ja VIII Seto Kongressi otsusest nr. 4, et Eesti Vabariigi piiri jätmine ENSV piirile ja selle ratifitseerimine on setode ja teiste petserimaalaste suhtes nii omandiõigusi kui inimõigusi rikkuv, avaldab omapoolset resoluuatset protesti Eesti Vabariigi ja Vene Föderatsiooni valitsuste vahel 18. mail 2005 sõlmitud uue piirileppe vastu, samuti selle piirileppe ratifitseerimise vastu Eesti Vabariigi Riigikogus 20. juunil 2005.

IX Seto Kongress kutsub Riigikogu üles denonsseerima Eesti-le kahjuliku, Setomaale aga koguni hukatusliku uue piirileppe ja taastama Eesti Vabariigi terviklikkuse!

Pöördumine Setomaa valdadele

IX Seto Kongress, lähtüdes Setomaa avalikkuse ja kogukonna huvidest, kutsub üles Setomaa vallavalitsusi leppima kokku ühtses eakate ja ka teenekate sünnipäevalaste õnnitlemise vormis ajalehes Setomaa koos kuupäevade ja aastaarvudega. Kogukonna arvates ei saa eakate õnnitlemist käsitleda delikaatsete isikuand-